

Educational Needs of First Aid Trainers of Red Crescent Society

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Piri M.* PhD

ABSTRACT

Aims Needs assessment is one of the most controversial concepts in the field of social services, education and training and curriculum planning. This study aimed to assess and prioritization the needs of first aid trainer's of West Azarbaijan Red Crescent Society in the viewpoint of experts, educational managers and trainers.

Methods This survey- descriptive research was performed in experts, educational managers and trainers of West Azarbaijan Red Crescent Society in 2010. 189 individuals were selected by simple randomly sampling method. Data were gathered by a questionnaire with 30 questions about educational needs of first aid trainers. Friedman and Kruskal Wallis tests were used for data analyses by using SPSS 14 statistical software.

Results There was a significant difference between the needs prioritization of trainers and educational managers ($p=0.001$). The most important need was "holding non-attendance courses by sending selftraining books and supplies" in trainers' viewpoint and "Familiarity with the methods and techniques of teaching and class managing" in managers' viewpoint. All over, the difference between two groups was high in needs prioritization.

Conclusion Although the trainers and educational managers of Red Crescent Society have serious differences in needs prioritization, but both groups recognize "holding retraining courses and providing the latest cases of teaching first aid during the year" the most and "Familiarity with bone and joint injuries" the least needs in educational field.

Keywords Needs Assessment; Red Crescent Society; Aid & Rescue

*Department of Educational Sciences, Faculty of Educational Sciences & Psychology, Shahid-Madani University, Tabriz, Iran.

Correspondence

Address: Tabriz-Maragheh Road 35th kilometer, Tabriz, Iran. Postal Code: 5375171379, Post Box: 53714-161

Phone: +984124327535

Fax: +984124327535

piri_moosa@yahoo.com

Article History

Received: December 24, 2012

Accepted: April 21, 2013

ePublished: June 7, 2013

CITATION LINKS

[1] Educational needs assessment in organization. [2] Need assessment in vocational education staff in Tehran. [3] Training needs assessment: Methods, tools and techniques. [4] Need's assessment. [5] Needs assessment studies: International encyclopedia of teaching. [6] Need assessment of continuing professional education of health care management graduates working in the medical university of Isfahan and related health centers. [7] Modeling of education for red-cross organization employees. [8] The studying of educational needs in agricultural insurance experts. [9] Learning needs assessment in bachelor of nursing: A qualitative research. [10] Educational needs of education experts in Isfahan university of medical sciences. [11] Educational needs assessment: Models and techniques. [12] Methods for conducting an educational needs assessment. [13] Instruction development. [14] Training needs assessment of health care working in health networks in Isfahan. [15] Determining sample size for research activities. [16] Mandbook for college teaching Miller. [17] Educational needs assessment of medical school's clinical faculty members in Isfahan university of medical sciences.

نیازهای آموزشی مربیان کمک‌های اولیه جمعیت هلال

احمر

موسی پیری * PhD

گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی، تبریز، ایران

چکیده

اهداف: نیازسنجی یکی از بحث‌انگیزترین مفاهیم حوزه خدمات اجتماعی، تعلیم و تربیت و برنامه‌ریزی آموزشی است. هدف از انجام این پژوهش، نیازسنجی و اولویت‌بندی آموزشی مربیان امداد و کمک‌های اولیه جمعیت هلال احمر استان آذربایجان غربی از نظر کارشناسان، مسئولان آموزشی و مربیان بود.

روش‌ها: این پژوهش توصیفی-پیمایشی در مربیان امداد و کمک‌های اولیه و کارشناسان و مسئولان آموزشی جمعیت هلال احمر استان آذربایجان غربی سال ۱۳۹۰ انجام شد. ۱۸۹ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه شامل ۳۰ گویه درباره نیازهای آموزشی مربیان امداد و کمک‌های اولیه استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های فریدمن و کروسکال-والیس با کمک نرم‌افزار آماري SPSS 14 استفاده شد.

یافته‌ها: تفاوت معنی‌داری بین نیازهای اولویت‌بندی‌شده از دید مربیان و مسئولان آموزشی مشاهده شد ($p=0/001$). مهم‌ترین اولویت آموزشی از دید مربیان "برگزاری دوره‌های غیرحضوری از طریق ارسال کتب و منابع خودآموز" و از دید مسئولان "آشنایی با روش‌ها و فنون تدریس و اداره کلاس" بود. در مجموع اختلاف بین دو گروه در اولویت‌بندی نیازهای آموزشی زیاد بود.

نتیجه‌گیری: هرچند مربیان و مسئولان آموزشی جمعیت هلال احمر در اولویت‌بندی نیازها با هم اختلافات جدی دارند، اما در حیطه آموزش، بیشترین نیاز را "برگزاری دوره‌های بازآموزی و ارائه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول سال" و کمترین نیاز را "آشنایی با آسیب‌های مفصلی و استخوانی" می‌دانند.

کلیدواژه‌ها: نیازسنجی آموزشی، جمعیت هلال احمر، امداد و نجات

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۳/۱۸

* نویسنده مسئول: piri_moosa@yahoo.com

مقدمه

نیازسنجی یکی از بحث‌انگیزترین مفاهیم مطرح در حوزه خدمات اجتماعی، تعلیم و تربیت و برنامه‌ریزی آموزشی است. شناخت و تحلیل اثربخش نیازهای آموزشی، پیش‌نیاز یک سیستم آموزشی موفق است. تعیین نیازهای آموزشی اولین گام برنامه‌ریزی آموزش کارکنان و در واقع نخستین عامل ایجاد و تضمین اثربخشی کارکرد آموزش و بهسازی نیروی انسانی است که اگر به درستی انجام شود

منای عینی‌تری را برای برنامه‌ریزی فراهم خواهد کرد و نهایتاً با احتمال تطابق آن با نیازهای سازمان، حوزه‌های شغلی کارکنان را اثربخش‌تر خواهد نمود [۱]. نیازسنجی سبب می‌شود اهداف دوره آموزشی طوری تنظیم شود که بیشترین ارتباط را با فعالیت‌های حرفه‌ای شرکت‌کنندگان داشته باشد و این اهداف از طریق فعالیت‌های انجام گرفته در دوره، قابل دستیابی باشند.

چنانچه مطالعات نشان می‌دهد، نیازسنجی اطلاعات مفید و دقیقی را برای طراحی برنامه‌های آموزشی ارائه می‌کند که می‌تواند پاسخگوی نیازهای مرتبط با مشاغل مربیان امداد و کمک‌های اولیه باشد. نیاز، خواسته و تمایل نیست بلکه شکافی است میان آنچه هست و آنچه باید باشد. نیازسنجی به شناخت این شکاف کمک کرده و نقش آموزش را در مرتفع کردن آن مشخص می‌سازد. اولین هدف نیازسنجی آموزشی این است که اطمینان حاصل شود آموزش یک نیاز است و محتوای آن برای رفع نیاز مناسب است [۲]. به زعم باربازت نظرات و عقاید افراد و گروه‌ها در زمینه نیازها، کانون اصلی نیازسنجی است [۳]. البته نیازسنجی به مرحله تدوین برنامه آموزشی محدود نمی‌شود و مولفه اجرای برنامه را نیز در بر می‌گیرد. بورتز و مریل نیازسنجی را عبارت از فرآیندی نظام‌دار برای تعیین اهداف، شناسایی فاصله بین وضع موجود و هدف‌ها و در نهایت تعیین اولویت‌ها برای عمل می‌دانند [۴]. در برداشتی دیگر سواریز بیان می‌کند که نیازسنجی به معنای فرآیند جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات است که منجر به شناسایی نیازهای افراد، موسسات، جامعه محلی و به طور کلی جامعه می‌شود [۵]. تحلیل نیازها به برنامه‌ریز اجازه می‌دهد تا به شکاف و فاصله بین "آنچه هست و آنچه باید باشد"، یعنی "نیازها" توجه کرده و آنها را به نیازهای آموزشی تبدیل کند و به واسطه نیازهای آموزشی مشخص‌شده، طرحی برای یادگیری و آموزش ارائه نماید [۶].

نتایج پژوهش کریمی و همکاران نشان می‌دهد که پاسخگویان در حیطه مهارت‌های فنی و عملیاتی نیاز بیشتری دارند و نیاز مربوط به آشنایی با استفاده و کاربرد نرم‌افزارهای رایانه‌ای، بالاترین نمره را به خود اختصاص داده است [۶]. پورکریمی و همکاران در پژوهش خود آسیب‌های وارده به نظام فعلی آموزش کارکنان جمعیت هلال احمر را در ۴ گروه طبقه‌بندی نموده و در آسیب‌های وارده به فرآیند آموزش، عدم توجه به نیازسنجی و نبودن الگوی مدون در این زمینه، سازوکارهای طراحی برنامه آموزشی و عدم اجرای متناسب دوره‌های آموزشی را بیان نموده‌اند [۷]. نتیجه پژوهش چیدری نشان می‌دهد که بین میزان شرکت در کلاس‌های آموزشی و ترویجی و میزان نیازهای آموزشی رابطه مثبت وجود دارد [۸]. میرزاحمدی گزارش می‌کند که مربیان در بُعد دانش، در وضعیت قابل قبولی قرار دارند، اما در موضوعاتی از قبیل رایانه و به‌کارگیری آن، فناوری اطلاعات و زبان تخصصی نیاز به آموزش دارند؛ همچنین مهارت مربیان به اندازه دانش آنها نیست [۲]. زارعیان

شده و در اجرای دوره‌های مورد نیاز آموزشی بنا به نظر مسئولان، مدیران و دست‌اندرکاران جمعیت هلال احمر مورد توجه قرار گیرند. با توجه به مطالب ارائه شده، هدف از انجام این پژوهش، نیازسنجی و اولویت‌بندی آموزشی، مربیان امداد و کمک‌های اولیه جمعیت هلال احمر استان آذربایجان غربی از نظر کارشناسان، مسئولان آموزشی و مربیان بود.

روش‌ها

این پژوهش توصیفی-پیمایشی در مربیان امداد و کمک‌های اولیه و کارشناسان و مسئولان آموزشی جمعیت هلال احمر استان آذربایجان غربی (۳۲۷ نفر) در سال ۱۳۹۰ انجام شد. نمونه آماری شامل ۱۷۰ مربی و ۱۹ مسئول و کارشناس آموزش بود که براساس جدول کرجسی و مورگان [۱۵] و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند.

برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه استفاده شد. در ابتدا از ۱۸۹ فرد نمونه آماری خواسته شد که نیازهای آموزشی مربیان امداد و کمک‌های اولیه را لیست نمایند. پژوهشگر از بین نیازهای لیست‌شده، نیازهایی را در هم ادغام نمود و موارد تکراری یا آنهایی که نیاز آموزشی تلقی نمی‌شدند را حذف کرد و پس از نظم‌دهی منطقی به آنها، پرسش‌نامه پژوهش طراحی شد. برای بررسی روایی صوری و محتوایی، پرسش‌نامه‌ها در اختیار ۴ نفر متخصص برنامه‌ریزی آموزشی و ۲ نفر کارشناس با تجربه جمعیت هلال احمر قرار گرفت و از نظر آنها در تصحیح و رفع مشکلات و اصلاح پرسش‌نامه استفاده شد. پایایی آن از طریق بازآزمایی مورد تایید قرار گرفت ($\alpha=0/89$). در نهایت پرسش‌نامه‌ای شامل ۳۰ گویه به مربیان و مسئولان آموزشی ارائه شد تا اقدام به اولویت‌بندی آنها کنند.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و همچنین آمار استنباطی مانند آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی نیازها و آزمون کروسکال-والیس برای بررسی ارتباط نیازهای رتبه‌بندی‌شده بین ۲ گروه مربیان و مسئولان آموزشی با کمک نرم‌افزار آماری SPSS 14 استفاده شد.

نتایج

تفاوت معنی‌داری بین نیازهای اولویت‌بندی‌شده از دید مربیان و مسئولان آموزشی مشاهده شد ($p=0/001$). مهم‌ترین اولویت‌های آموزشی از دید مربیان، به ترتیب، برگزاری دوره‌های غیرحضوری از طریق ارسال کتب و منابع خودآموز؛ دوره‌های بازآموزی و ارائه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول سال؛ و آموزش پیشرفته شناخت آناتومی بدن انسان و از دید مسئولان، به ترتیب،

جهرمی و احمدی نشان می‌دهند که نیازسنجی معلم در مرکزیت یادگیری قرار دارد؛ برنامه درسی، مدیریت قدرتمند آموزشی و تجهیز امکانات مورد لزوم در امر آموزش و یادگیری می‌تواند کفایت برنامه آموزشی کارشناسی پرستاری را تضمین نماید [۹]. امین‌الرعایا و همکاران نیز نیازهای فنی و عملیاتی مربوط به شغل را بالاترین اولویت آموزشی کارشناسان آموزشی می‌دانند [۱۰].

صرف نظر از اینکه نیازسنجی در چه قلمرویی انجام می‌گیرد و چه الگو و چارچوبی بر آن پذیرفته می‌شود، روش‌ها و فنون متعدد و مختلفی برای نیازسنجی آموزشی وجود دارد که هر کدام هدف و کاربردها و شرایط خاص خود را دارند. شناسایی کامل این روش‌ها و فنون به عنوان ابزارهای عملی تحقق‌بخشیدن به اهداف، طرح‌ها و الگوهای نیازسنجی آموزشی و انتخاب و کاربرد صحیح آنها برای موفقیت نیازسنجی و طرح نیازسنجی، ضرورتی تام محسوب می‌شود. با این حال انتخاب مناسب‌ترین روش، تصمیم سختی است. هیچ‌روشی کامل یا بهتر از بقیه نیست، بلکه تناسب یا بهتر بودن، در موقعیت معنا پیدا می‌کند. هر روشی برای موقعیتی که استفاده از آن را ایجاد می‌کند، بهترین روش است [۱۱، ۱۲]. در این پژوهش، از فن یا تکنیک "دلفی" برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است [۱۳].

مربیان امداد و کمک‌های اولیه به عنوان یکی از بازوان توانمند جمعیت هلال احمر در عرصه ارائه آموزش‌های امداد و کمک‌های اولیه برای عموم آحاد جامعه هستند و در رشد و بالابردن شناخت و آگاهی‌های آنها نقش کلیدی و ارزشمندی را ایفا می‌نمایند و از سوی دیگر این مربیان با آموزش و تربیت امدادگران فعال داوطلبی که همواره در حوادث و سوانح طبیعی و غیرطبیعی در کنار جمعیت هلال احمر هستند، نقش نیروسازی امدادگران داوطلب را نیز ایفا نموده‌اند. مربیان امداد و کمک‌های اولیه جمعیت هلال احمر آن‌دسته از افراد داوطلبی (مرد و زن) هستند که با توجه به شاخص‌های تحصیلاتی و رشته تحصیلی و طی نمودن دوره‌های مربیگری امداد و کمک‌های اولیه جمعیت هلال احمر موفق به اخذ گواهینامه مربیگری شده‌اند. این مربیان سرفصل‌های آموزشی تعیین شده در دستورالعمل‌های جمعیت هلال احمر را برای فراگیران تدریس می‌نمایند.

از آنجایی که نیازهای جامعه و سازمان‌ها به واسطه تغییرات تکنولوژیکی و تحولات جهانی و داخلی به طور مداوم در حال تغییر هستند و پیشرفت علوم به گونه‌ای است که عصر حاضر را "عصر انفجار اطلاعات" عنوان کرده‌اند بنابراین، آموزش نیروی انسانی در سازمان‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است که حساسیت امور مربوط به روش‌های مداخله‌ای در زمان وقوع حوادث را افزایش می‌دهد [۱۴]. از طرفی محدودیت‌های زمان، بودجه و الزامات اثربخشی اقتضا می‌کند که نیازهای آموزشی پس از شناسایی، اولویت‌بندی

آشنایی با روش‌ها و فنون تدریس و کلاس‌داری برای بهره‌گیری در کلاس‌های امداد و نجات؛ دوره‌های بازآموزی و آرایه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول سال؛ و آشنایی با روش برخورد با مصدوم در سوانح مختلف بود (جدول ۱).

جدول ۱) گویه‌ها نیازهای آموزشی مربیان امداد و کمک‌های اولیه به ترتیب اولویت مجموع دو گروه و نتایج اولویت‌بندی دو گروه مربیان و مسئولان آموزشی

گویه	مربیان مسئولان		سطح معنی‌داری
دوره‌های بازآموزی و آرایه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول سال	۲	۲	۰/۹۵۲
آموزش پیشرفته شناخت آناتومی بدن انسان	۳	۴	۰/۳۸۹
آموزش پیشرفته احیای قلبی-ریوی	۴	۵	۰/۷۴۰
آشنایی با روش‌ها و فنون تدریس و کلاس‌داری به منظور بهره‌گیری در کلاس‌های امداد و نجات	۱۰	۱	۰/۰۰۱
برگزاری دوره‌های غیرحضور از طریق ارسال کتب و منابع خودآموز	۱	۱۶	۰/۰۰۰۱
شفاف‌نمودن بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های آموزشی و رفع نواقص و مشکلات آنها توسط کارشناسان و متخصصان	۶	۱۰	۰/۹۶۷
آشنایی با روش برخورد با مصدوم در سوانح مختلف	۱۲	۳	۰/۰۰۱
آشنایی با وسایل کمک‌آموزشی مورد نیاز کلاس‌های امداد و کمک‌های اولیه	۹	۷	۰/۰۳۴
حضور مستمر مشاوران یا ناظران آموزشی در کلاس‌های مربیان به منظور رفع اشکالات و بهبود تدریس مربیان امداد	۱۶	۸	۰/۰۰۲
آشنایی با شناخت حوادث طبیعی و غیرطبیعی و طرق مقابله با آنها	۱۷	۹	۰/۰۰۱
آشنایی با بیماری‌های شایع در حوادث و سوانح و راه‌های پیشگیری از ابتلاء به این بیماری‌ها	۲۳	۶	۰/۰۰۰۱
آشنایی با اقدامات امدادی اولیه در زخم‌ها و خون‌ریزی	۱۳	۱۳	۰/۲۸۹
آشنایی با تشکیلات نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر و فعالیت‌های آن	۱۸	۱۱	۰/۰۲۵
آموزش چادرزنی و برپانمودن اردوگاه به صورت نظری و عملی	۲۰	۱۲	۰/۰۲۴
استفاده از پزشکان و کادر درمانی اورژانس بیمارستان‌ها در جلسات یا سمینارهای آموزشی به منظور آرایه تجارب و اطلاعات شخصی در انواع حوادث و سوانح	۱۱	۱۷	۰/۳۹۰
آرایه جزوات و کتب آموزشی و CD-DVD مربوط به فیلم‌های آموزشی جدید به مربیان به صورت مستمر در طول سال	۵	۲۳	۰/۰۰۰۱
آشنایی با اقدامات امدادی اولیه در خفگی‌ها	۲۵	۱۴	۰/۰۲۵
آشنایی با تکنولوژی آموزشی و روش‌های بهره‌گیری از آن	۲۴	۱۵	۰/۰۷۱
آموزش نظری و عملی پانسمان و بانداز	۱۵	۱۹	۰/۴۱۰
برگزاری جشنواره سالیانه الگوهای برتر تدریس امداد و کمک‌های اولیه و معرفی مربیان نمونه و برتر	۸	۲۸	۰/۰۰۰۱
آشنایی با اقدامات امدادی اولیه در شوک	۲۷	۱۸	۰/۱۸۶
راه‌اندازی کانون مربیان در جمعیت هلال احمر شهرستان به منظور تداوم فعالیت و تبادل تجربیات مربیان پیشکسوت	۷	۳۰	۰/۰۰۰۱
آموزش نظری و عملی آشنایی با تجهیزات و لوازم پزشکی (به خصوص لوازم با بیشترین کاربرد در حوادث و سوانح)	۲۱	۲۲	۰/۵۲۰
جمع‌آوری تجارب و اطلاعات شخصی پیشکسوتان امداد و نجات در قالب محتوای آموزشی به منظور بهره‌مندی مربیان	۱۹	۲۴	۰/۰۳۳
آشنایی با آسیب‌های ناشی از گرما و سرما (گرمازدگی و سرمازدگی)	۲۶	۲۱	۰/۷۹۷
ایجاد سایت یا وبلاگ ویژه مربیان امداد و کمک‌های اولیه	۲۲	۲۵	۰/۰۷۲
آشنایی با حمایت‌های روانی در حوادث و سوانح	۲۹	۲۶	۰/۶۴۲
دوره‌های آموزشی ICDL همگام با سایر کلاس‌های اختصاصی امداد و نجات	۲۸	۲۷	۰/۳۲۱
برگزاری کارگاه‌های تحقیق و آرایه طرح‌ها و اندیشه‌های نو	۳۰	۲۹	۰/۵۸۳
آشنایی با آسیب‌های مفصلی و استخوانی	۱۴	۲۰	۰/۱۹۷

شخصی پیشکسوتان امداد و نجات در قالب یک محتوای آموزشی به منظور بهره‌مندی مربیان ($p=۰/۰۳۳$)، راه‌اندازی کانون مربیان در جمعیت هلال احمر شهرستان برای تعامل مربیان پیشکسوت و مربیان به منظور تداوم فعالیت‌ها و تبادل تجربیات ($p=۰/۰۰۱$)، آشنایی با شناخت حوادث طبیعی و غیرطبیعی و طرق مقابله با آنها ($p=۰/۰۰۱$)، آرایه جزوات و کتب آموزشی و DVD-CD مربوط به فیلم‌های آموزشی جدید به مربیان به صورت مستمر در طول سال ($p=۰/۰۰۱$)، حضور مستمر مشاوران یا ناظران آموزشی در کلاس‌های مربیان مختلف برای رفع اشکالات و بهبود تدریس

بین دو گروه مربیان و مسئولان در اولویت‌بندی گویه‌های برگزاری دوره‌های غیرحضور از طریق ارسال کتب و منابع خودآموز ($p=۰/۰۰۱$)، آشنایی با روش‌ها و فنون تدریس و کلاس‌داری و برای بهره‌گیری در کلاس‌های امداد و نجات ($p=۰/۰۰۱$)، آشنایی با روش برخورد با مصدوم در موانع مختلف ($p=۰/۰۰۱$)، آشنایی با اقدامات اولیه در خفگی‌ها ($p=۰/۰۲۵$)، آموزش چادرزنی و برپانمودن اردوگاه به صورت تئوری و عملی ($p=۰/۰۲۴$)، آشنایی با تشکیلات نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر و فعالیت‌های آن ($p=۰/۰۲۴$)، آموزش جمع‌آوری تجارب و اطلاعات

سال، در اولویت‌های اول و دوم قرار دارد. اعلام این نیاز گویای این موضوع است که برنامه‌ریزی و طرح درس برای خود یکی از وظایف اصلی و مهم مدرسان است که برای تدریس و یادگیری باید به آن تسلط داشته باشند [۱۶]. این یافته با نتایج پژوهشی که اعضای هیات علمی بالینی و پایه در حیطه آموزش کمترین نیاز را به چگونگی تهیه طرح درس اعلام نموده‌اند همسو نیست [۱۷].

همچنین، آشنایی با روش برخورد با مصدوم در سوانح مختلف از طرف کارشناسان و مسئولین آموزشی در اولویت سوم قرار گرفت. ۳ اولویت آخر نیازهای اعلام‌شده برای کارشناسان و مسئولین آموزش به ترتیب نیازهای برگزاری جشنواره سالیانه الگوهای برتر تدریس امداد و کمک‌های اولیه و معرفی مربیان نمونه و برتر، برگزاری کارگاه‌های تحقیق و ارایه طرح‌ها و اندیشه‌های نو و راه‌اندازی کانون مربیان در جمعیت هلال احمر شهرستان برای تعامل بین مربیان پیشکسوت و مربیان به‌منظور تداوم فعالیت‌ها و تبادل تجربیات بود.

مقایسه نیازهای اعلام‌شده از سوی مربیان، کارشناسان و مسئولین آموزش نشان داد که دیدگاه‌های این ۲ گروه با هم تفاوت دارد، به طوری که برای مربیان بیشترین نیاز در زمینه تسلط به دانش پایه بود در حالی که برای کارشناسان بیشترین نیاز در زمینه تسلط به مهارت‌های تدریس (فنی) و اجرایی‌کردن خواسته‌های جمعیت هلال احمر در زمینه آموزش بود.

با اعتقاد به این موضوع که به دنبال هر نیازسنجی آموزشی، اجرایی‌نمودن نیازهای اولویت‌بندی‌شده به عنوان یک اصل باید مد نظر قرار گیرد پیشنهاد می‌شود که اولاً در برنامه‌ریزی‌های درازمدت مربیان امداد و کمک‌های اولیه، برگزاری دوره‌های غیرحضوری از طریق ارسال کتاب و منابع خودآموز مورد توجه قرار گیرد؛ دوماً همگام با برنامه‌های آموزشی تخصصی مورد نیاز مربیان، برنامه‌هایی نیز برای آموزش و ارتقای آگاهی آنها در خصوص روش‌ها و فنون تدریس، تکنولوژی آموزشی، آشنایی با وسایل کمک آموزشی، آشنایی با ICDL نیز در نظر گرفته شود و سوماً در جهت جذب و به‌کارگیری مشاوران یا ناظران آموزشی با تجربه، برای حضور در کلاس‌های آموزشی مربیان و مشاوره و راهنمایی در رفع اشکالات آموزشی آنان، به‌منظور تدریس بهتر و اثربخش‌تر اقدامات لازم انجام شود.

نتیجه‌گیری

هرچند که مربیان و مسئولان آموزشی جمعیت هلال احمر در اولویت‌بندی نیازها با هم اختلافات جدی دارند، اما در حیطه آموزش، بیشترین نیاز را "برگزاری دوره‌های بازآموزی و ارایه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول سال" و کمترین نیاز را "آشنایی با آسیب‌های مفصلی و استخوانی" می‌دانند.

مربیان امداد ($p=0/002$)، آشنایی با بیماری‌های شایع در حوادث و سوانح و راه‌های پیشگیری از ابتلاء به این بیماری‌ها ($p=0/001$)، آشنایی با وسایل کمک آموزشی مورد نیاز کلاس‌های امداد و کمک‌های اولیه ($p=0/034$) و برگزاری جشنواره سالیانه الگوهای برتر تدریس امداد و کمک‌های اولیه و معرفی مربیان نمونه و برتر ($p=0/001$) اختلافات معنی‌داری مشاهده شد.

بحث

هدف از اجرای این طرح تعیین نیازهای آموزشی مربیان امداد و کمک‌های اولیه جمعیت هلال احمر در استان آذربایجان غربی بود که این کار با بهره‌گیری از تکنیک دلفی انجام گرفت. نیازهای آموزشی بیان‌شده یکی از درون‌دادهای اصلی سیستم آموزشی است که مبنای اساسی طرح‌ریزی، اجرا و ارزشیابی فعالیت‌های سیستم به حساب می‌آید [۱]. در اکثر مواقع یادگیرندگان مجبور می‌شوند مطالبی یاد بگیرند که عملاً در موفقیت شغلی آنها کاربردی ندارد، از این رو اولین مانع اثربخشی برنامه‌های آموزشی، عدم تطابق برنامه‌ها با نیازهای مخاطبان و شرکت‌کنندگان است.

مطابق یافته‌های پژوهش و با در نظر گرفتن میانگین‌های احرازشده توسط مربیان، ۳ اولویت اول به ترتیب نیازهای برگزاری دوره‌های غیرحضوری از طریق ارسال کتاب و منابع خودآموز، دوره‌های بازآموزی و ارایه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول سال و آموزش پیشرفته شناخت آناتومی بدن انسان بود. این نتایج با یافته‌های حاصل از بررسی ارایه الگوی نظام جامع آموزشی کارکنان جمعیت هلال احمر در آسیب‌های وارده به فرآیند آموزش همسو است [۷] اما با مطالعه انجام‌شده روی مربیان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای که در بُعد دانش در وضعیت قابل قبولی قرار داشتند، تفاوت دارد [۲]. در حالی که نیاز به دوره‌های آموزش ICDL همگام با سایر کلاس‌های اختصاص امداد و نجات، آشنایی با حمایت‌های روانی در حوادث و سوانح و برگزاری کارگاه‌های تحقیق و ارایه طرح‌ها و اندیشه‌های نو جزو نیازهایی بودند که از طرف مربیان در ۳ اولویت آخر قرار گرفتند. این نتیجه با یافته‌های نیازسنجی آموزش مداوم حرفه دانش‌آموخته‌گان مدیریت خدمات بهداشتی-درمانی که جامعه مورد پژوهش آن، نیاز به مهارت‌های فنی و عملیاتی و آشنایی با استفاده از نرم‌افزارهای رایانه‌ای بالاترین نمره را داده بودند، همسو نیست [۶]. همچنین با یافته‌های پژوهش بررسی نیازهای آموزشی مربیان مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای که به رایانه و به‌کارگیری آن و فناوری اطلاعات نیاز به آموزش دارند، تفاوت دارد [۲].

از طرف دیگر، نتایج رتبه‌بندی نیازها نشان داد که برای کارشناسان و مسئولین آموزشی، آشنایی با روش‌ها و فنون تدریس و کلاس‌داری برای بهره‌گیری از کلاس‌های امداد و نجات، نیاز به دوره‌های بازآموزی و ارایه جدیدترین مطالب مربوط به تدریس امداد در طول

assessment in bachelor of nursing: A qualitative research. Iran J Med Educ. 2005;2(5):86-98. [Persian]

10- Aminoroaya M, Yarmohammadian MH, Yousefy R. Educational needs of education experts in Isfahan university of medical sciences. Iran J Med Educ. 2002;2(2):5-13. [Persian]

11- Fathi Vajargah K. Educational needs assessment: Models and techniques. 2nd ed. Tehran: Ayiezh Publication; 2002. [Persian]

12- Mc Cawley PF. Methods for conducting an educational needs assessment. Idaho: University of Idaho Publisher; 2009.

13- Gentry C. Instruction development. Belmont: Wadsworth Publishing Company; 1994.

14- Asgari H. Training needs assessment of health care working in health networks in Isfahan. Med Educ. 2010;10(5):668-74. [Persian]

15- Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. Educ Psychol Meas. 1970;30:602-9.

16- Wilbur R, Miller M. Mandbook for college teaching Miller. Miri V, translator. Tehran: Samt Publication; 2001. [Persian]

17- Avijgan M, Karamalian M, Ashourioun V, Changiz T. Educational needs assessment of medical school's clinical faculty members in Isfahan university of medical sciences. Iran J Med Educ. 2009;9(2):93-102.

1- Abbas Zadegan M, Torkzadeh J. Educational needs assessment in organization. Tehran: Sherkat Sahami Publication; 2002. [Persian]

2- Mirza Mohammadi M. Need assessment in vocational education staff in Tehran. Shahid Beheshti Univ Med J. 2012;4:11-8. [Persian]

3- Barbazette J. Training needs assessment: Methods, tools and techniques. Netherlands: Pfeiffer Publisher; 2009.

4- Borton F, Merrill G. Need's assessment. California: Educational Technology Publisher; 1977.

5- Suarez TM. Needs assessment studies: International encyclopedia of teaching. Berlin Pergamon Press; 1996.

6- Karimi S, Javadi M, Yagoobi M. Need assessment of continuing professional education of health care management graduates working in the medical university of Isfahan and related health centers. Health Inform Manag. 2011;8(1):70. [Persian]

7- Pourkarimi J, Mahdiun R, Ghazee A, Pourbarkhordari A. Modeling of education for red-cross organization employees. Q Sci J Rescue Relief. 2010;2(1):1-18. [Persian]

8- Chizari M, Sadeghi L, Norozi O. The studing of educational needs in agricultural insurance experts. J Agric. 2006;12(3):501-10. [Persian]

9- Zareiyah Jahromi A, Ahmadi F. Learning needs

